

Aan: de gemeenteraad

Vergadering: 09 oktober 2017

Onderwerp: Vaststelling vast en variabel tarief afvalstoffenheffing 2018

Agendapunt:

STATUS RAADSVORSTEL

Wij verzoeken uw raad in te stemmen met de voorliggende tarieven afvalstoffenheffing voor kalenderjaar 2018.

1. Aanleiding

Uw raad heeft de ambitie uitgesproken aan te willen haken bij het wensbeeld van de Rijksoverheid om in 2025 maximaal 30 kg grof en fijn restafval per inwoner per jaar te produceren. Dit is nu circa 119 kg. Deze milieudoelstelling dient te worden behaald binnen een gezonde balans van de aandachtsvelden kosten, service en milieu. In overleg met uw raad is een aantal oplossingsrichtingen als alternatief voor het huidige systeem verkend. Op 27 maart jl. heeft u gekozen voor het alternatief waarbij vierwekelijks restafval en wekelijks GFT met verschillende difftarieven wordt ingezameld.

2. Uitgangssituatie en doelstelling

Uitgangssituatie

De tarieven voor rest- en GFT-afval zijn gelijk.

Doelstelling

Om te komen tot 30 kg restafval per inwoner per jaar in 2025 is door uw raad een eerste stap gezet in de vorm van twee maatregelen: inzamelfrequentie restafval naar beneden en voor GFT-afval omhoog. Daarnaast gaan we een hoog ledigingstarief hanteren voor restafval en een laag ledigingstarief voor GFT.

3. Rol gemeente en visie en strategie participatie

Trekker: initiatief, ambitie en uitrol maatregelen om ambitie te bereiken liggen bij de gemeente Beesel.

4. Toelichting

Inzamelsysteemkeuze

Op 27 maart jl. heeft uw raad gekozen voor een afvalinzamelaalternatief waarbij we met ingang van 1 januari 2018 vierwekelijks restafval en wekelijks GFT met verschillende variabele tarieven gaan inzamelen. Inmiddels zijn de afspraken met de inzamelaar en de voorbereidingen voor de communicatie rondom deze wijziging in volle gang.

Waarom leggen we de vaststelling van de tarieven nu al aan uw raad voor?

Een essentieel onderdeel van de wijziging van de inzamelsystematiek betreft het hoge tarief voor restafval (sterk ontmoedigen produceren restafval) en het lage tarief voor GFT (aanmoedigen scheiden van grondstoffen). In onze communicatie met de inwoners willen we niet alleen de wijziging in inzamelfrequentie meenemen, maar zeker ook de wijziging van de variabele tarieven. Normaal

gesproken leggen wij aan uw raad de tarieventabel in de raadsvergadering van december ter vaststelling voor. In deze tabel staat een hele lijst van tarieven die ook dit jaar in december aan uw raad voorgelegd zal worden. Omdat wij in de communicatie het vaste en de variabele tarieven willen meenemen, is de vaststelling van de tarieven afvalstoffenheffing in december te laat. Wij leggen deze specifieke tarieven daarom alvast aan uw raad ter vaststelling voor.

Welke tarieven stellen wij aan uw raad voor?

Uitgangspunt is een ontmoedigend tarief voor restafval (niet zijnde grondstoffen) en een aanmoedigend tarief voor GFT (grondstoffen).

We hebben bij het bepalen van het tarief de volgende uitgangspunten gehanteerd:

Algemene uitgangspunten

- De opbrengst van de ledigingstarieven voor restafval en GFT-afval samen dekt de totale verwachte kosten voor inzameling en verwerking. Gevolg: hoe lager het tarief voor GFT, hoe hoger het tarief voor restafval moet worden;
- het tarief voor GFT is hoger dan € 0. De ervaring van andere gemeenten is dat een nultarief leidt tot een heel groot aanbod van GFT. Nu leveren inwoners de grove fractie - het tuinafval - grotendeels in bij lokale ondernemers of op het milieupark. In de GFT-containers treffen we nu 11% fijn tuinafval (bladeren, fijne takken, kleine tuinplantjes etc.) aan. Bij een 0-tarief verwachten we dat ook het grove tuinafval (grote takken kunnen immers ook versnipperd worden) verschuift naar de GFT-container. Het is immers gratis en je hoeft er niet mee te gaan rijden. Ook kan het zelf composteren afnemen. We creëren zo een onevenredig grote stroom GFT. Dit leidt tot hogere kosten voor inzameling en verwerking en onttrekking van broodwinning aan lokale ondernemers. Dekking hiervan moet geheel plaatsvinden vanuit het restafval tarief; het restafval tarief moeten we dan verder ophogen. Ook zorgt een 0-tarief ervoor dat een halfvolle container gemakkelijker aangeboden wordt; er is immers geen financiële drempel meer. Dit zijn geen wenselijke gevolgen. We hebben daarom gekozen voor een heel laag tarief voor GFT; enerzijds als dekking voor (een deel van) de GFT-kosten, anderzijds om een overaanbod aan GFT te voorkomen;
- de tarieven moeten zodanig worden bepaald dat er een prikkel van uitgaat om minder restafval te produceren. Dit betekent dat er een groot verschil moet zijn tussen het GFT- en restafvaltarief. Indicatief bent u in uw besluitvorming in de raadsvergadering van 27 maart jl. uitgegaan van een tarief van € 8 voor restafval en € 1 voor GFT-afval (140 liter);
- het restafvaltarief dient ondanks de ophoging nog acceptabel te zijn. We moeten voorkomen dat onze inwoners het restafval gaan dumpen in het buitengebied;
- we hebben de voorzichtige aannahme gedaan dat in het eerste jaar na introductie van het nieuwe inzamelsysteem, de hoeveelheid GFT-afval in het restafval met 25% (circa 13 kg per inwoner per jaar) afneemt; dit is de basis van de berekening van bijgaand tariefvoorstel;
- we leggen de focus op het variabel tarief. Het variabel tarief vormt de prikkel tot gedragsverandering. Onze inwoners hebben hierop invloed. Het vaste tarief is gebaseerd op het collectiviteitsprincipe; de kosten slaan we over op de individuele huishoudens.

Egalisatievoorziening afvalstoffenheffing - vastrecht

- Niet verlagen variabel tarief. In het verleden (vóór 2014) was er sprake van een directe koppeling tussen verwerkingkosten rest- en GFT-afval enerzijds en het variabel tarief anderzijds. Door aanbestedingen werden de verwerkingskosten lager. Bij ongewijzigd beleid zou dit betekenen dat we de ledigingstarieven zouden moeten verlagen. We hebben er destijds voor gekozen de tarieven gelijk te houden omdat een verlaging van het tarief voor restafval onze inwoners niet aanzet tot beter scheiden;
- stabiliseren vaste tarief. Het vaste tarief werd afhankelijk van kosten en opbrengsten jaarlijks aangepast. Dit leidt tot jaarlijkse fluctuaties van de tarieven afvalstoffenheffing. In 2014 is besloten dat dit niet wenselijk is en we onze inwoners een zekere mate van meerjarige stabiliteit in de tarieven willen bieden. Destijds is besloten het tarief meerjarig gelijk te houden en de afvalbegroting sluitend te maken via een beschikking uit de egalisatievoorziening afvalstoffenheffing. De stand van de egalisatievoorziening afvalstoffenheffing liet dit toe;

- sinds enige jaren romen we de egalisatievoorziening afvalstoffenheffing af ten behoeve van dit stabiel vaste tarief. In 2014 bedroeg de onttrekking uit de voorziening circa € 59.000. Inmiddels is de onttrekking in de begroting 2017 circa € 115.000 vanwege allerlei wijzigingen in de lasten en baten. Op dit moment is de stand van de voorziening € 954.000. We zouden nog enige jaren een bedrag kunnen onttrekken, maar we kunnen dit niet heel lang doen. Als we een bedrag van circa € 300.000 in de voorziening willen houden, kunnen we op basis van de huidige gevens uit de conceptbegroting 2018 nog maximaal 8 jaar vooruit. Er komt een moment waarop het vast tarief in een keer fors omhoog zal moeten. Daarnaast is het een illusie te veronderstellen dat grondstoffen altijd geld opleveren; het apart inzamelen is vaak duurder dan het inzamelen met restafval (extra handelingen, extra inzet inzamelvoertuig en extra inzamelmiddelen). Ook is de verwerking vaak duurder. Als voorbeeld noemen we het verwerken van restafval, dit kost circa € 63 per ton. Zamenen we luiers en incontinentiemateriaal apart in, dan betalen we een tarief van € 160 per ton aan de verwerker voor deze stroom. Reden: de stroom moet weer opgemengd worden met het restafval voor een betere verbranding + extra op- en overslagkosten. Naar verwachting zal deze stroom in de loop van 2018 gerecycled kunnen worden. De verwerkingskosten zullen een veelvoud bedragen van de kosten voor verbranding. Onze winst is dan alleen gerelateerd aan het milieu;
- met voorgaande attenderen wij uw raad erop dat in het recente verleden er geen sprake is geweest van een kostendekkend tarief; we leggen vanuit de egalisatievoorziening een bedrag van € 10 tot € 12 toe op het vastrecht. Het financiële plaatje is dus geen zuiver beeld van de werkelijkheid. De hoogte van het vastrecht wordt hoger naarmate er meer 'dingen' gedaan worden, zoals het apart inzamelen van luiers. Gezien de stand van de voorziening is er op dit moment nog geen noodzaak het vastrecht te verhogen. We wachten tevens eerst de resultaten van de gewijzigde inzamelmethodiek af, aangezien we nu alleen maar uit kunnen gaan van inschattingen. De werkelijkheid kan anders zijn. **Wij stellen uw raad voor tarief voor het vastrecht opnieuw vast te stellen op € 86** en voeren graag op een later moment (begroting 2020) met uw raad de discussie over het geleidelijk verhogen van het vastrecht.

Voorgestelde variabele tarieven en vastrecht

- In bijlage 1 hebben we de gewijzigde ramingen als gevolg van de gewijzigde afvalinzamelmethodiek inzichtelijk gemaakt voor uw raad. We verwachten een stijging van de kosten voor inzameling huisvuil en inzameling luiers en inco; de kosten voor de verwerking van GFT stijgen eveneens. Daar staat tegenover dat de kosten voor de verwerking van restafval zullen dalen. Dit leidt tot een stijging van de lasten met circa € 6 per aansluiting;
- op basis van bovengenoemde uitgangspunten hebben we tarieven berekend, deze hebben we vervolgens afgerond op hele bedragen. Ze staan onderling in de juiste verhouding tot de inhoud van de containers en inworprommels. Met deze tarieven hebben we een tariefstelling gerealiseerd die dicht ligt bij hetgeen u besproken heeft in het besluitvormingstraject;
- om uw raad een beeld te geven van tarieven die andere diftar en niet-diftar gemeenten hanteren, verwijzen wij uw raad naar de tabel in bijlage 2.

Wij verzoeken uw raad de tarieven zoals vermeld in bijlage 1 (lichtblauwe kolom) tarieven voor rest- en GFT-afval en vastrecht voor het kalenderjaar 2018 vast te stellen.

Rekenvoorbeelden

Om uw raad een indicatie te geven waartoe deze tarieven in financiële zin leiden bij onze inwoners treft uw raad in bijlage 3 een aantal rekenvoorbeelden uitgaande van 140-liter containers. Let wel! In het restafval bevinden zich naast GFT-afval nog veel meer (grond)stoffen die aan de bron beter gescheiden kunnen worden. Zoals luiers en kunststof verpakkingen. Wanneer deze grondstoffen eveneens goed gescheiden worden aan de bron, zal de hoeveelheid restafval verder afnemen en zullen de kosten verder dalen.

Zoals uw raad uit de rekenvoorbeelden kan concluderen, kost het nieuwe systeem bij handhaving van het gelijk aantal aanbiedingen een huishouden € 30 extra. Door 4 containers met restafval minder aan te bieden per jaar, blijven de kosten nagenoeg gelijk.

- a. Financieel
We verwerken de financiële consequenties in de 1e berap 2018.
- b. Juridisch
n.v.t.
- c. Risico's
n.v.t.

5. Visie Blij in Beesel

'Fijn wonen: mooie, groene, rustige, goed onderhouden en **duurzame** woongemeenschap.'
Afvalscheiding draagt bij aan een beter milieu en daarmee aan een duurzame woongemeenschap.

6. Toegankelijkheid

Fysieke beperking: niet van toepassing.

Visuele beperking: de tarieventabel publiceren we op onze website (en daarmee op) overheid.nl. Deze website heeft geen voorleesfunctie.

7. Voorstel

Wij verzoeken uw raad in te stemmen met bijgaand tariefvoorstel afvalstoffenheffing (vastrecht en variabele tarieven voor rest- en GFT-afval) voor het kalenderjaar 2018. Deze tarieven nemen we op in de 'Verordening tarieven reinigingsheffingen Beesel en laten we in december gelijk met de andere belastingverordeningen vaststellen.

Reuver, 06 september 2017

Burgemeester en wethouders van Beesel,

secretaris,
R.R.M. Halfman

burgemeester,
P. Dassen-Housen

Aldus vastgesteld door de raad van Beesel in zijn openbare vergadering van 30 oktober 2017

griffier,
E. Apeldoorn-Feijts

voorzitter,
P. Dassen-Housen

Meegezonden:

Bijlage 1 - Excelbestand met tariefvoorstel vast tarief en variabele tarieven 2018.

Bijlage 2 - andere gemeenten

Bijlage 3 - rekenvoorbeelden